

УДК: 35.080:338.2:502

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-10\(38\)-36-50](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-10(38)-36-50)

Костик Євгеній Петрович кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри економіки, Університет Григорія Сковороди в Переяславі, вул. Сухо-млинського, 30, м. Переяслав, 08401, <https://orcid.org/0000-0003-1613-2422>

Вареник Олег Миколайович доктор філософії, доцент, доцент кафедри менеджменту і економіки спорту, Національний університет фізичного виховання і спорту України, вул. Фізкультури, 1, м. Київ, 02000, <https://orcid.org/0000-0002-5246-8065>

Васильєва Надія Борисівна кандидат економічних наук, доцент, членкиня академічної ради, Український Католицький університет, вул. Іларіона Свенціцького, 17, м. Львів, 79000, <https://orcid.org/0009-0003-0289-8045>

РОЛЬ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В СТИМУЛЮВАННІ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Анотація. Актуальність теми дослідження обумовлена сучасними викликами глобалізації, екологічною кризою та зростаючими економічними нерівностями, які вимагають нових підходів до публічного управління. Економічне зростання та сталий розвиток є взаємозалежними компонентами, які визначають успішність розвитку країн. У сучасних умовах публічне управління виступає інструментом, що може як стимулювати економічний розвиток, так і забезпечити досягнення екологічних та соціальних цілей сталого розвитку. Проте, існують значні виклики, пов'язані з недостатньою ефективністю публічних інституцій, їх спроможністю адаптуватися до швидких змін у зовнішньому середовищі та створювати умови для довгострокового розвитку. Проблема полягає в тому, що існуючі моделі управління не завжди враховують багатовимірність завдань сталого розвитку, що вимагає інтегрованого підходу до розробки та впровадження політики.

Метою дослідження є виявлення ролі публічного управління в стимулюванні економічного зростання та забезпеченні сталого розвитку, а також розробка рекомендацій щодо підвищення ефективності управлінських практик на основі сучасних підходів і моделей. Об'єктом дослідження виступає публічне управління як система прийняття рішень і регулювання економічних та соціальних процесів, а предметом – його вплив на економічне зростання та сталий розвиток.

У дослідженні використовуються різні методи наукового аналізу. Зокрема, системний підхід дозволив комплексно розглянути взаємодію між

публічним управлінням, економічним зростанням і сталим розвитком. Порівняльний метод був застосований для аналізу досвіду країн, які успішно впроваджують стратегії сталого розвитку на основі ефективних управлінських рішень. За допомогою методу контент-аналізу було вивчено наукові публікації, що стосуються політики сталого розвитку і її практичного втілення. Метод експертних оцінок використовувався для аналізу думок провідних науковців та практиків у сфері публічного управління та сталого розвитку.

У процесі дослідження автором виконано такі завдання: проведено аналіз існуючих моделей публічного управління, визначено їхні сильні та слабкі сторони у контексті стимулювання економічного зростання; досліджено вплив управлінських рішень на досягнення цілей сталого розвитку; розроблено рекомендації щодо вдосконалення політики публічного управління для забезпечення довгострокового економічного зростання.

У результаті дослідження було виявлено, що ключовою умовою для успішного стимулювання економічного зростання є впровадження інтегрованих управлінських підходів, які враховують екологічні, соціальні та економічні аспекти розвитку. Рекомендується розробка національних стратегій сталого розвитку, які базуються на довгострокових прогнозах і інноваційних підходах до управління. Практичне впровадження результатів дослідження може включати створення механізмів для міжсекторальної співпраці, що дозволить гармонізувати економічні інтереси з екологічними та соціальними пріоритетами, а також використання інноваційних технологій для підвищення ефективності публічних інституцій.

Ключові слова: публічне управління, економічне зростання, сталий розвиток, міжнародні економічні відносини, глобальна економіка, економіка природокористування, інтегровані підходи, управлінські рішення, екологічна стабільність.

Kostyk Yevhenii Petrovych Ph.D. in History, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economics, Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav, Sukhomlynskoho St., 30, Pereiaslav, 08491, <https://orcid.org/0000-0003-1613-2422>

Varenyk Oleg Mykolayovych PhD in Physical Education and Sports, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Sports Management and Economics, National University of Ukraine on Physical Education and Sport, Fizkultury St., 1, Kyiv, 02000, <https://orcid.org/0000-0002-5246-8065>

Vasylieva Nadiia Vasilyeva Phd, Associate Professor, Member of Academic council, Ukrainian Catholic University, Hilarion Swientsitskyi St., 17, Lviv, 79000, <https://orcid.org/0009-0003-0289-8045>

THE ROLE OF PUBLIC ADMINISTRATION IN PROMOTING ECONOMIC GROWTH AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Abstract. The relevance of the research topic is due to the modern challenges of globalization, the environmental crisis and growing economic inequalities, which require new approaches to public administration. Economic growth and sustainable development are interdependent components that determine the successful development of countries. In modern conditions, public administration acts as a tool that can both stimulate economic development and ensure the achievement of environmental and social goals of sustainable development. However, there are significant challenges associated with insufficient efficiency of public institutions, their ability to adapt to rapid changes in the external environment and create conditions for long-term development. The problem is that existing management models do not always take into account the multidimensionality of sustainable development tasks, which requires an integrated approach to policy development and implementation.

The purpose of the study is to identify the role of public administration in stimulating economic growth and ensuring sustainable development, as well as developing recommendations for improving the efficiency of management practices based on modern approaches and models. The object of research is public administration as a system of decision-making and regulation of economic and social processes, and the subject is its influence on economic growth and sustainable development.

Various methods of scientific analysis are used in the research. In particular, the systemic approach made it possible to comprehensively consider the interaction between public administration, economic growth and sustainable development. The comparative method was used to analyze the experience of countries that successfully implement sustainable development strategies based on effective management solutions. Using the method of content analysis, scientific publications related to the policy of sustainable development and its practical implementation were studied. The method of expert evaluations was used to analyze the opinions of leading scientists and practitioners in the field of public administration and sustainable development.

In the process of research, the author performed the following tasks: analysis of existing models of public management was carried out, their strengths and weaknesses were determined in the context of stimulating economic growth; the impact of management decisions on achieving the goals of sustainable development was investigated; recommendations on improving public administration policy to ensure long-term economic growth have been developed.

As a result of the study, it was found that the key condition for successful stimulation of economic growth is the implementation of integrated management approaches that take into account environmental, social and economic aspects of development. The development of national sustainable development strategies based on long-term forecasts and innovative management approaches is recommended.

The practical implementation of research results may include the creation of mechanisms for intersectoral cooperation, which will allow harmonizing economic interests with environmental and social priorities, as well as the use of innovative technologies to improve the efficiency of public institutions.

Keywords: public administration, economic growth, sustainable development, international economic relations, global economy, economy of nature use, integrated approaches, management decisions, environmental stability.

Постановка проблеми. Публічне управління стає критичним інструментом для забезпечення збалансованого розвитку, що одночасно враховує економічні, соціальні та екологічні аспекти. Традиційні підходи до управління, орієнтовані на короткострокові економічні вигоди, більше не є ефективними, оскільки ігнорують довгострокові екологічні та соціальні наслідки.

Сучасні тренди в публічному управлінні свідчать про зростаючу роль інтегрованих підходів, які націлені на поєднання економічного зростання зі сталим розвитком. Наприклад, такі концепції, як циркулярна економіка, екоінновації та зелена енергетика, активно розвиваються на глобальному рівні та підтримуються публічними політиками. Водночас національні уряди стикаються з викликами щодо впровадження інноваційних інструментів управління через нестачу інституційних можливостей, а також через спротив традиційних економічних еліт, які орієнтовані на збереження поточного стану [1].

Гіпотезою даного дослідження є твердження, що ефективно публічне управління здатне стимулювати економічне зростання за умови інтеграції принципів сталого розвитку, що включає зниження екологічного навантаження, розвиток людського капіталу та інновацій, а також скорочення бідності. Додатковою гіпотезою є припущення, що країни, які активно впроваджують політики сталого розвитку, демонструють вищі показники економічного зростання у довгостроковій перспективі порівняно з країнами, що використовують виключно традиційні моделі економічного розвитку.

За даними ООН, щорічні глобальні інвестиції в сталий розвиток до 2030 року мають становити близько 5-7 трильйонів доларів, щоб досягти цілей сталого розвитку [2]. Водночас, за даними Світового банку, країни, що інвестують у сталий розвиток, зокрема в екологічно чисті технології, демонструють щорічне зростання ВВП на 3-4%, тоді як країни, які продовжують дотримуватися традиційних моделей економіки, мають середнє зростання лише на 1-2% [3].

Однак існує ряд проблем, що ускладнюють перехід до моделей сталого розвитку. Наприклад, країни з низьким рівнем економічного розвитку часто стикаються з нестачею ресурсів для впровадження екологічних інновацій та стратегії довгострокового розвитку. Крім того, у більшості країн відсутні механізми моніторингу та оцінки впливу економічних політик на екологічну стабільність і подолання бідності. Важливо також зазначити, що навіть у країнах з високим рівнем економічного розвитку, таких як Німеччина, Франція, Великобританія та Нідерланди, існують суттєві розбіжності між цілями уряду і приватного сектору, що ускладнює ефективну реалізацію

інтегрованих стратегій сталого розвитку. Представлені країни, незважаючи на свої високорозвинені економіки та амбітні екологічні цілі, часто стикаються з труднощами у досягненні спільного бачення між державним регулюванням та інтересами бізнесу, зокрема у питаннях фінансових інвестицій, податкових стимулів і дотримання екологічних норм [4].

Таким чином, виникає потреба в розробці нових управлінських підходів, які б сприяли поєднанню економічного зростання зі сталим розвитком. Ефективне публічне управління має бути спрямоване на створення умов для розвитку інноваційної економіки, подолання бідності та забезпечення екологічної безпеки, що вимагає посиленої координації між різними секторами суспільства та держави, створення нових інституційних механізмів, а також залучення громадськості до прийняття управлінських рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальність теми дослідження визначається увагою авторів до розробки проблематики, зокрема, Вербицька Г., Квасова В., Круглов В., Храпкіна В., Apostu S., Gigauri, I., Штанцель С., Guarini E., Mori E., Zuffada E., Trizotto R.C.A., Nascimento L.d.S., da Silva J.P.T., Zawislak P.A., Rahayu S., Yudi Y., Rahayu R., Luthfi M., Бажал Ю. М., Домбровська А. О., Grossi G., Argento, D., Нагара М. Б, Alcalde-Heras H., Oleaga M. and Sisti E. [1, 3-14] та інші автори.

Мета та завдання статті. Мета статті – виявити роль публічного управління в стимулюванні економічного зростання та забезпеченні сталого розвитку, а також розробити рекомендації щодо підвищення ефективності управлінських практик.

Завдання дослідження:

1. Провести аналіз існуючих моделей публічного управління у контексті їх впливу на економічне зростання та сталий розвиток.
2. Визначити ключові фактори, які сприяють ефективному управлінню для досягнення цілей сталого розвитку.
3. Дослідити досвід країн ЄС, що впроваджують стратегії сталого розвитку за допомогою інноваційних управлінських підходів.
4. Розробити рекомендації щодо вдосконалення національних політик публічного управління для сприяння довгостроковому економічному зростанню та сталому розвитку.

Виклад основного матеріалу. Аналіз існуючих моделей публічного управління є ключовим аспектом для розуміння їхнього впливу на економічне зростання та сталий розвиток. Основні моделі управління, що застосовуються в різних країнах, відрізняються залежно від історичних, політичних та економічних особливостей кожної держави. Найпоширеніші підходи до публічного управління включають бюрократичну модель, неоліберальну модель, модель державного управління на основі співпраці (new public management), а також модель електронного урядування [5]. Дослідження охоплює період з 1990 до 2023 року, що дозволяє відстежити перехід від традиційних бюрократичних систем до інноваційних управлінських підходів, таких як електронне урядування та управління на основі співпраці, особливо в

умовах глобалізації та технологічних змін [6]. Електронне урядування є важливою складовою сучасної цифрової економіки, що активно розвивається у світі. Цифрова економіка охоплює всі економічні процеси, які здійснюються із використанням цифрових технологій, включаючи електронну комерцію, онлайн-платежі, цифрові платформи та інші інноваційні сервіси. Вона сприяє зростанню продуктивності, підвищенню якості державних послуг та покращенню комунікації між урядом, бізнесом та громадянами. Однією з ключових переваг електронного урядування є можливість вимірювати його ефективність у реальному часі. Впровадження цифрових платформ дозволяє автоматизувати збір даних, моніторинг показників та оцінку результатів діяльності органів влади. Наприклад, цифрові системи можуть фіксувати час обробки запитів громадян, ефективність державних послуг та рівень задоволеності користувачів, що дає можливість оперативно реагувати на виклики та коригувати стратегії управління. Завдяки електронному урядуванню значно зростає прозорість процесів, знижується корупція, а управлінські рішення стають більш обґрунтованими. Оцінка ефективності цифрової економіки також можлива через вимірювання таких показників, як швидкість здійснення транзакцій, кількість наданих електронних послуг та рівень доступності цифрових сервісів для громадян, що робить цифрові моделі управління ефективнішими порівняно з традиційними підходами, адже забезпечує точну аналітику та зворотний зв'язок від користувачів у режимі реального часу [3].

Зокрема, в період з кінця ХХ століття багато країн Європейського Союзу почали активно переходити від бюрократичних до неоліберальних моделей управління. Наприклад, у Великій Британії після реформ Маргарет Тетчер у 1980-х роках неоліберальна модель сприяла дерегуляції та приватизації державних підприємств, що, хоча й стимулювало економічне зростання, призвело до подолання бідності та екологічних викликів. У той же час, скандинавські країни, такі як Швеція та Норвегія, успішно інтегрували модель управління на основі співпраці, що дозволило їм забезпечити високий рівень соціальної підтримки, економічного розвитку та збереження навколишнього середовища [6].

Електронне урядування, яке активно розвивалося в країнах ЄС після 2000 року, стало інноваційною моделлю управління, що значно підвищило ефективність державних послуг та прозорість урядових рішень. Наприклад, Естонія стала одним із піонерів у впровадженні електронного урядування, що сприяло не тільки економічному зростанню, але й зниженню рівня корупції, забезпечивши економію до 2% ВВП щороку [6]. Такий підхід дозволив Естонії стати лідером у цифровій трансформації державних послуг. У контексті сталого розвитку бюрократична модель, яка була домінуючою в багатьох країнах у ХХ столітті, демонструє обмеженість у здатності швидко реагувати на зміни та впроваджувати інновації. Натомість нові моделі управління, особливо модель управління на основі співпраці, що стала популярною в країнах ЄС у 2000-х роках, дозволяють включати екологічні та соціальні критерії в процес ухвалення рішень, що сприяє досягненню цілей сталого розвитку.

Аналіз моделей публічного управління за період 1990–2023 років демонструє еволюцію підходів до державного управління, де інноваційні рішення, такі як електронне урядування та партнерство державного і приватного секторів, стають ключовими драйверами сталого економічного розвитку. Кожна з представлених моделей має свої переваги та недоліки, а також по-різному впливає на економічне зростання та забезпечення сталого розвитку – табл.1.

Таблиця 1

Аналіз моделей публічного управління: вплив на економічне зростання та сталий розвиток

Модель публічного управління	Ключові характеристики	Вплив на економічне зростання	Вплив на сталий розвиток
Бюрократична модель	Централізоване прийняття рішень, вертикальна ієрархія, формалізовані процедури	Стримує інноваційні процеси, уповільнює розвиток приватного сектора	Не враховує екологічні та соціальні аспекти, неефективна для досягнення довгострокових цілей
<i>Переваги</i>	<i>Високий рівень контролю, передбачуваність</i>		
<i>Недоліки</i>	<i>Відсутність гнучкості, повільне прийняття рішень, недостатня реакція на зовнішні зміни</i>		
Неоліберальна модель	Мінімізація ролі держави, ринкові механізми, дерегуляція, приватизація	Сприяє економічному зростанню через дерегуляцію та розвиток підприємництва	Не враховує екологічні та соціальні наслідки, призводить до подолання бідності та деградації середовища
<i>Переваги</i>	<i>Зменшення державних витрат, підвищення ефективності ринкових процесів</i>		
<i>Недоліки</i>	<i>Відсутність державного контролю за екологією та соціальними аспектами, ризик бідності населення</i>		
Модель управління на основі співпраці (New Public Management)	Децентралізація, взаємодія між державним, приватним та громадським секторами, ринкові механізми	Підвищує ефективність управління, сприяє залученню приватного сектора до розвитку	Враховує екологічні та соціальні аспекти, сприяє розвитку зеленої економіки
<i>Переваги</i>	<i>Гнучкість, ефективність, сприяє інноваціям</i>		
<i>Недоліки</i>	<i>Потребує високого рівня координації між секторами, можливі конфлікти інтересів</i>		
Електронне урядування (E-Government)	Використання інформаційних технологій, прозорість, доступність послуг	Сприяє скороченню бюрократії, підвищує інвестиційну привабливість, зменшує корупцію	Відкриває можливості для моніторингу екологічних та соціальних показників
<i>Переваги</i>	<i>Підвищення прозорості, зменшення корупції, прискорення процесів</i>		
<i>Недоліки</i>	<i>Потребує значних інвестицій у технології, навчання персоналу</i>		

Джерело: сформовано на основі [5,7-8]

Аналіз існуючих моделей публічного управління демонструє, що для досягнення економічного зростання та сталого розвитку необхідне поєднання різних підходів. Використання інтегрованих моделей управління, які враховують економічні, екологічні та соціальні аспекти, може забезпечити більш стабільний і довгостроковий розвиток.

Ефективне управління є одним із головних чинників, що впливає на досягнення цілей сталого розвитку, визначених у глобальному порядку денному ООН до 2030 року [2]. Досягнення цих цілей вимагає комплексного підходу, що охоплює економічні, соціальні та екологічні аспекти. Визначення ключових факторів, які сприяють ефективному управлінню в представленому контексті, є важливим завданням для державних органів, підприємницьких структур та громадянського суспільства. До таких факторів належать прозорість і підзвітність, участь громадян, інтеграція екологічних стандартів у процеси прийняття рішень, інновації та ефективне використання ресурсів. Прозорість і підзвітність є критично важливими для забезпечення довіри до інститутів публічного управління та успішної реалізації політик сталого розвитку [9]. Відкритий доступ до інформації щодо дій урядів і організацій дає змогу громадськості контролювати процеси прийняття рішень та виявляти потенційні зловживання владою. Підзвітність гарантує, що рішення приймаються з урахуванням інтересів усіх сторін, а не в односторонньому порядку, що створює умови для запобігання корупції, яка є одним із основних викликів на шляху досягнення цілей сталого розвитку.

Активна участь громадян також є важливим фактором ефективного управління. Включення громадськості в процес прийняття рішень дозволяє враховувати потреби різних соціальних груп та забезпечувати більш справедливий розподіл ресурсів. Участь громадян сприяє кращому розумінню екологічних, соціальних та економічних викликів на місцевому рівні, що дозволяє урядам приймати більш обґрунтовані рішення. Громадянське суспільство, будучи активним учасником політичного процесу, може забезпечити ефективний моніторинг і контроль за реалізацією заходів, спрямованих на досягнення сталого розвитку [10].

Інтеграція екологічних стандартів у процеси прийняття рішень є ще одним ключовим фактором ефективного управління для досягнення цілей сталого розвитку. Уряди повинні враховувати екологічні наслідки своїх дій на всіх рівнях планування та впровадження політик, що включає впровадження заходів з охорони довкілля, скорочення викидів парникових газів, розвитку відновлюваних джерел енергії та забезпечення стійкості природних екосистем. Без урахування екологічних аспектів неможливо досягти збалансованого розвитку, що відповідатиме потребам теперішніх і майбутніх поколінь.

Інновації відіграють вирішальну роль в ефективному управлінні для сталого розвитку. Використання нових технологій, таких як цифровізація, автоматизація та відновлювані джерела енергії, дозволяє підвищити ефектив-

ність управлінських процесів та сприяти більш раціональному використанню ресурсів [11]. Наука відіграє ключову роль у створенні та впровадженні таких технологій, забезпечуючи науково обґрунтовані рішення та моделі для управління, що відповідають сучасним викликам. Інновації також сприяють розробці нових рішень у сфері соціальної політики та екологічного менеджменту, що дозволяє забезпечити довгостроковий розвиток з мінімальним негативним впливом на довкілля. Важливою є підтримка наукових досліджень, які сприяють розвитку нових екологічних стандартів та технологій для сталого використання ресурсів.

Ефективне використання ресурсів є ще одним важливим чинником у досягненні сталого розвитку, що передбачає оптимізацію використання природних, фінансових та людських ресурсів з урахуванням принципів економічної ефективності та соціальної справедливості. Управлінські рішення повинні спрямовуватись на мінімізацію відходів, скорочення використання невідновлюваних ресурсів та запровадження циркулярної економіки, що базується на наукових дослідженнях і технологічних інноваціях для досягнення найвищого рівня ефективності в економічних та екологічних процесах [11].

Розвиток високоефективних технологій нового покоління формує нові вимоги до функціонування соціально-економічних систем та стану навколишнього середовища. В умовах сучасної гіперконкуренції нагальною стає імплементація циркулярної моделі в економічну систему, що є не лише актуальною, але й практично значущою. Циркулярна економіка сприяє модернізації виробничих процесів та впровадженню інноваційних технологій шляхом підвищення екологічної свідомості суспільства, захисту довкілля та зниження викидів шкідливих речовин. Водночас існує потреба у диференціації підходів до впровадження методів і інструментів циркулярної економіки в різних соціально-економічних системах [12].

Модель циркулярної економіки базується на низці концепцій, зокрема, концепції енвайронменталізму, які є взаємопов'язаними та доповнюють одна одну, інтегруючи економічний розвиток і екологічну безпеку. Відмінною рисою між концепцією сталого розвитку та концепцією циркулярної економіки, як самостійного напрямку, є розширення змісту останньої та охоплення ширшого спектра питань. Зокрема, циркулярна економіка включає економічні, екологічні, соціальні, ощадливі та відновлювальні аспекти розвитку, що дозволяє поглибити підхід до вирішення екологічних і ресурсних проблем [12].

Циркулярна економіка вимагає інноваційного управлінського підходу, який сприяє ефективній взаємодії економічних агентів у межах замкнених циклів виробництва та споживання. Вона орієнтована на максимальне використання матеріалів та енергії, мінімізацію відходів та створення умов для регенерації ресурсів. Такий підхід не лише сприяє збереженню навколишнього середовища, але й забезпечує довгострокову економічну стійкість, знижуючи залежність від природних ресурсів та сировини.

Таким чином, циркулярна економіка стає важливим елементом сучасної стратегії розвитку, що дозволяє поєднувати економічне зростання з екологічною відповідальністю.

Країни Європейського Союзу відіграють провідну роль у впровадженні стратегій сталого розвитку, активно застосовуючи інноваційні управлінські підходи для досягнення амбітних екологічних та економічних цілей. Одним з ключових факторів успіху є інтеграція принципів сталого розвитку в усі аспекти політики та управління, що дозволяє забезпечити зростання економіки з мінімальним впливом на довкілля. ЄС систематично впроваджує нові технології та моделі управління, спрямовані на вирішення екологічних викликів, таких як зміна клімату, забруднення навколишнього середовища та виснаження природних ресурсів.

Німеччина є однією з найяскравіших країн ЄС, яка впроваджує стратегії сталого розвитку через інноваційні підходи. Програма «Energiewende» є стратегічною ініціативою, спрямованою на перехід до відновлюваних джерел енергії та скорочення використання викопного палива. Представлений процес активно підтримується державними інвестиціями в дослідження та розвиток у сфері «зеленої» енергетики, а також впровадженням заходів з енергоефективності у промисловості та будівництві. Німецький підхід демонструє, як державна політика може стимулювати розвиток нових технологій, створювати робочі місця та одночасно зменшувати екологічне навантаження [13].

Франція також активно впроваджує стратегії сталого розвитку, приділяючи особливу увагу декарбонізації економіки та розвитку відновлюваних джерел енергії. Важливим елементом французької стратегії є законодавство, що стимулює розвиток сонячної та вітрової енергетики, а також впровадження інноваційних рішень у транспортній інфраструктурі. Франція активно розвиває електромобільність та інвестує в «розумні» транспортні системи, що дозволяє скорочувати викиди вуглекислого газу та знижувати залежність від традиційних видів палива. Представлений підхід робить країну одним із лідерів Європи у сфері сталого розвитку, демонструючи ефективність інноваційних управлінських рішень [11].

Скандинавські країни, такі як Данія і Швеція, також є прикладами успішного впровадження інноваційних управлінських підходів до сталого розвитку. Данія досягла значного прогресу в розвитку вітрової енергетики і є одним із світових лідерів у цьому напрямку. Країна запровадила масштабні державні програми з підтримки розвитку відновлюваних джерел енергії та стимулювання інвестицій у дослідження й технології. Швеція, зі свого боку, є піонером у сфері управління відходами, де більшість сміття переробляється або використовується для виробництва енергії. Приклади свідчать про те, що стійке управління ресурсами і впровадження інноваційних рішень є ключовими елементами успіху [14].

Нідерланди також заслуговують на увагу за свої інноваційні підходи до управління водними ресурсами. Країна, що розташована нижче рівня моря, стикається з серйозними викликами через зміну клімату, і тому Нідерланди активно впроваджують нові технології для захисту від повеней і оптимізації використання водних ресурсів. Впровадження "розумних" технологій у сільському господарстві та водному менеджменті дозволяє країні знижувати ризики від зміни клімату та забезпечувати сталий розвиток у довгостроковій перспективі [14].

Загалом досвід країн ЄС свідчить, що інноваційні управлінські підходи є ключовим фактором у досягненні сталого розвитку. Інші країни можуть переймати досвід ЄС та адаптувати ці підходи до своїх національних умов для досягнення стійкого економічного зростання та охорони навколишнього середовища. Рис. 1 ілюструє ключові інноваційні управлінські підходи, які використовують країни ЄС для досягнення сталого розвитку.

Рис. 1. Ключові фактори інноваційного управління для досягнення сталого розвитку в країнах ЄС

Джерело: сформовано на основі [12-13]

У сучасному світі забезпечення сталого розвитку та довгострокового економічного зростання є ключовими завданнями для державних органів і публічного управління. В умовах глобальних екологічних викликів і швидких змін в економічному середовищі, національні політики потребують постійного вдосконалення та адаптації. Ефективне управління на рівні держави може суттєво сприяти досягненню цих цілей, забезпечуючи баланс між економічним розвитком і охороною навколишнього середовища. Важливою є інтегра-

ція екологічних стандартів у всі аспекти політики, стимулювання інновацій, розвиток партнерств, децентралізація управлінських функцій, удосконалення систем моніторингу, а також підвищення обізнаності громадян. Представлені стратегічні напрямки дозволяють створити ефективні політики, що сприяють сталому розвитку та стабільному економічному зростанню, відповідно до вимог сучасності. Рекомендації щодо вдосконалення національних політик публічного управління для сприяння довгостроковому економічному зростанню та сталому розвитку:

1. Інтеграція екологічних стандартів у всі рівні політики. Впроваджувати екологічні критерії у всі національні програми та стратегії, забезпечуючи їх відповідність принципам сталого розвитку та посилення контролю за виконанням екологічних норм у промисловості та інших секторах економіки.

2. Стимулювання інвестицій в інноваційні технології. Забезпечити податкові пільги та фінансові інтенсиви для компаній, що інвестують в екологічно чисті та енергоефективні технології та підтримувати дослідження і розробки нових технологій через державні гранти та фонди інновацій.

3. Розвиток публічно-приватних партнерств. Сприяти створенню партнерств між державним сектором і бізнесом для реалізації проектів у сфері сталого розвитку та надавати приватним компаніям можливості для участі в державних тендерах на реалізацію екологічних ініціатив.

4. Децентралізація управлінських повноважень. Делегувати частину управлінських функцій на місцеві органи влади для більш гнучкого і оперативного реагування на локальні екологічні та економічні проблеми та підвищення автономії регіональних органів в управлінні природними ресурсами та екологічними ініціативами.

5. Удосконалення системи моніторингу і звітності. Розвивати системи моніторингу екологічних показників і економічних результатів, забезпечуючи їхню прозорість та доступність для громадськості. Впровадження сучасних інформаційних технологій для збору і аналізу даних у реальному часі, що дозволить швидше реагувати на зміни і коригувати політики.

6. Освіта і підвищення обізнаності громадян. Розвивати програми освіти та інформаційні кампанії, що підвищують екологічну свідомість громадян і підприємств.

Представлені рекомендації можуть допомогти національним урядам створити більш ефективні політики публічного управління, які сприятимуть довгостроковому економічному зростанню та забезпечать сталий розвиток у відповідності до сучасних викликів та можливостей.

Висновки. Вивчення різних моделей публічного управління показує, що кожна з них має як переваги, так і недоліки у контексті економічного зростання та сталого розвитку. Бюрократична модель забезпечує стабільність і контроль, але може обмежувати гнучкість і інновації. Неоліберальна модель сприяє ринковим механізмам і економічному зростанню, проте часто ігнорує

екологічні та соціальні наслідки. Модель управління на основі співпраці і електронне урядування демонструють більше потенціалу для інтеграції сталого розвитку завдяки більшій гнучкості та технологічним можливостям. Для ефективного управління у сфері сталого розвитку критично важливими є інтеграція екологічних стандартів у політику, стимулювання інвестицій в інноваційні технології, розвиток публічно-приватних партнерств, децентралізація управлінських функцій, удосконалення систем моніторингу і звітності, а також підвищення екологічної обізнаності громадян. Наведені фактори дозволяють створити гармонійне середовище для досягнення цілей сталого розвитку та забезпечення довгострокового економічного зростання.

Країни ЄС, які успішно впроваджують інноваційні управлінські підходи, демонструють значні досягнення у сфері сталого розвитку. Використання нових технологій, залучення приватного сектора та створення ефективної законодавчої бази сприяють розв'язанню глобальних викликів і досягненню стійкого економічного зростання. Досвід ЄС показує, що комбінація інноваційних підходів і активної участі всіх секторальних акторів є ключовим фактором для успішної реалізації стратегій сталого розвитку.

Розроблені рекомендації для вдосконалення національних політик публічного управління підкреслюють необхідність інтеграції екологічних стандартів, стимулювання інвестицій в інновації, розвитку публічно-приватних партнерств, децентралізації управлінських функцій, удосконалення системи моніторингу та підвищення екологічної обізнаності. Впровадження цих рекомендацій дозволить державам створити ефективні політики, що сприятимуть довгостроковому економічному зростанню та забезпечать сталий розвиток відповідно до сучасних викликів і можливостей.

Література:

1. Вербицька Г. Роль публічного управління у забезпеченні економічної безпеки держави шляхом подолання бар'єрів інноваційного розвитку підприємств. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2024. № 330(3). С. 236–240. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-330-35>.
2. Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року. Вебсайт UNPD. 11.05.2018. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/peretvorennya-nashoho-svitu-poryadok-dennyu-u-sferi-staloho-rozvytku-do-2030-roku> (дата звернення: 09.09.2024).
3. Квасова В. Роль соціальної відповідальності у системі публічного управління у досягненні сталого розвитку. *Інвестиції: практика та досві*. 2023. № 15. С. 127–136.
4. Alcalde-Heras H., Oleaga M., Sisti E. The dynamics of regional collaborations on firms' ability to innovate: a business innovation modes approach. *Competitiveness Review*. 2023. Vol. 33. No. 4. pp. 663–689. DOI: <https://doi.org/10.1108/CR-06-2021-0082>.
5. Круглов В. Державна політика розвитку «зеленої» економіки в Україні: тенденції та проблеми. *Науковий вісник: Державне управління*. 2023. № 2(14). С. 259–278. DOI: [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2023-2\(14\)-259-278](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2023-2(14)-259-278).
6. Grossi G., Argento D. The fate of accounting for public governance development. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*. 2022. Vol. 35. No. 9. P. 272–303. DOI: <https://doi.org/10.1108/AAAJ-11-2020-5001>.

7. Храпкіна В.В. Цифрова економіка та її роль у забезпеченні сталого економічного зростання: інституціоналізація цифрових інновацій. *Академічні візії*. 2024. № 29. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/994>.
8. Apostu S., Gigauri, I. Mapping the Link Between Human Resource Management and Sustainability: The Pathway to Sustainable Competitiveness / Gnan L., Hinna A., Monteduro F. Allegrini V. (Ed.). *Reshaping Performance Management for Sustainable Development : Studies in Public and Non-Profit Governance*, Vol. 8. Leeds, 2023. P. 31–59. DOI: <https://doi.org/10.1108/S2051-663020230000008003>.
9. Штанцель С. Моделі публічного управління для забезпечення фінансової безпеки: аналіз українського досвіду. *Collection of Scientific Papers «ЛОГОΣ»*. 2024. С. 40–43. DOI: <https://doi.org/10.36074/logos-21.06.2024.008>.
10. Guarini E., Mori E., Zuffada E. Localizing the Sustainable Development Goals: a managerial perspective. *Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management*. 2022. Vol. 34 No. 5, P. 583–601. DOI: <https://doi.org/10.1108/JPBAFM-02-2021-0031>.
11. Trizotto R.C.A., Nascimento L.d.S., da Silva J.P.T., Zawislak P.A. Sustainability, business strategy and innovation: a thematic literature review. *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*. 2024. Vol. ahead-of-print. No. ahead-of-print. DOI: <https://doi.org/10.1108/SAMPJ-03-2023-0136>.
12. Нагара М.Б. Циркулярна економіка: генезис, структура, особливості. *Економіка та держава*. 2021. № 10. С. 68–73. DOI: [10.32702/2306-6806.2021.10.68](https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.10.68).
13. Rahayu S., Yudi Y., Rahayu R., Luthfi M. The relationship of balanced scorecard perspectives and government organization performance measurement. *International Journal of Productivity and Performance Management*. 2023. Vol. 72. No. 7. P. 1881–1902. DOI: <https://doi.org/10.1108/IJPPM-05-2021-0308>.
14. Бажал Ю.М., Домбровська А.О. Результативність факторів економічного зростання: продуктивність та інновації. *Наукові записки НАУКМА. Економічні науки*. 2023. № 8(1). С. 3–9. DOI: <https://doi.org/10.18523/2519-4739.2023.8.1.3-9>.

References:

1. Verbytska, H. (2024). Rol publicznego upravlinnia u zabezpechenni ekonomichnoi bezpeky derzhavy shliakhom podolannia barrieriv innovatsiinoho rozvytku pidpriemstv [The role of public administration in ensuring the economic security of the state by overcoming barriers to the innovative development of enterprises]. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 330(3), 236–240. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-330-35> [in Ukrainian].
2. Website UNPD. (2018). Peretvorennia nashoho svitu: poriadok denniyi u sferi staloho rozvytku do 2030 roku [Transforming our world: the 2030 agenda for sustainable development]. Retrieved from: <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/peretvorennya-nashoho-svitu-poryadok-dennyu-u-sferi-staloho-rozvytku-do-2030-roku> [in Ukrainian].
3. Kvasova, V. (2023). Rol sotsialnoi vidpovidalnosti u systemi publicznego upravlinnia u dosiahnenni staloho rozvytku [The role of social responsibility in the system of public administration in achieving sustainable development]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, 15, 127–136. [in Ukrainian].
4. Alcalde-Heras, H., Oleaga, M. & Sisti, E. (2023). The dynamics of regional collaborations on firms' ability to innovate: a business innovation modes approach. *Competitiveness Review*, Vol. 33. No. 4. pp. 663–689. DOI: <https://doi.org/10.1108/CR-06-2021-0082> [in English].
5. Kruhlov, V. (2023). Derzhavna polityka rozvytku «zelenoi» ekonomiky v ukraini: tendentsii ta problemy [State policy for the development of the "green" economy in Ukraine: trends and problems]. *Naukovyi visnyk: Derzhavne upravlinnia / Scientific Bulletin: State Administration*, 2(14), 259–278. DOI: [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2023-2\(14\)-259-278](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2023-2(14)-259-278) [in Ukrainian].

6. Grossi, G. & Argento, D. (2022). The fate of accounting for public governance development. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 35, 9, 272–303. DOI: <https://doi.org/10.1108/AAAJ-11-2020-5001> [in English].
7. Khrapkina V.V. (2024). Tsyfrova ekonomika ta yii rol u zabezpechenni staloho ekonomichnoho zrostantia: instytutsionalizatsiia tsyfrovvykh innovatsii [The digital economy and its role in ensuring sustainable economic growth: the institutionalization of digital innovation]. *Akademichni vizii*, 29. Retrieved from: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/994> [in Ukrainian].
8. Apostu, S.-A. & Gigauri, I. (2023). Mapping the Link Between Human Resource Management and Sustainability: The Pathway to Sustainable Competitiveness. *Reshaping Performance Management for Sustainable Development (Studies in Public and Non-Profit Governance, Vol. 8)*. Leeds. DOI: <https://doi.org/10.1108/S2051-663020230000008003> [in English].
9. Shtantsel, S. (2024). Modeli publichnoho upravlinnia dlia zabezpechennia finansovoi bezpeky: analiz ukraïnskoho dosvidu [Models of public management to ensure financial security: analysis of the Ukrainian experience]. *Collection of Scientific Papers «ΛΟΓΟΣ»*, 40–43. DOI: <https://doi.org/10.36074/logos-21.06.2024.008> [in Ukrainian].
10. Guarini, E., Mori, E. & Zuffada, E. (2022). Localizing the Sustainable Development Goals: a managerial perspective. *Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management*, 34, 5, 583–601. DOI: <https://doi.org/10.1108/JPBAFM-02-2021-0031> [in English].
11. Trizotto, R.C.A., Nascimento, L.d.S., da Silva, J.P.T. & Zawislak, P.A. (2024). Sustainability, business strategy and innovation: a thematic literature review. *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*, DOI: <https://doi.org/10.1108/SAMPJ-03-2023-0136> [in English].
12. Nahara, M.B. (2021). Tsyrkuliarna ekonomika: henezys, struktura, osoblyvosti [Circular economy: genesis, structure, features]. *Ekonomika ta derzhava*, 10, 68–73. DOI: 10.32702/2306-6806.2021.10.68 [in Ukrainian].
13. Rahayu, S., Yudi, Y., Rahayu, R. & Luthfi, M. (2023). The relationship of balanced scorecard perspectives and government organization performance measurement. *International Journal of Productivity and Performance Management*, 72, 7, 1881–1902. DOI: <https://doi.org/10.1108/IJPPM-05-2021-0308> [in English].
14. Bazhal, Yu., & Dombrovska, A. (2023). Rezultatyvnist faktoriv ekonomichnoho zrostantia: produktyvnist ta innovatsii [Effectiveness of factors of economic growth: productivity and innovation]. *Naukovi zapysky NaUKMA. Ekonomichni nauky*, 8(1), 3–9. DOI: <https://doi.org/10.18523/2519-4739.2023.8.1.3-9> [in Ukrainian].